

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Svoboda Testvérek könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések s előfizetési díjak is küldendők.	Megjelenik a lap Minden Szerdán. Kéziratok nem adtnak vissza.	PRELÓD SZERKESZTŐ: DR. FEJÉR ANTAL, DOVYÉD.	Nyitóléri oziteklok soronként 40 fill.-ért közöltetnek. Egyes lap ára 20 fillér.	Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. (Külföldre) 12 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak.
---	---	--	---	--

Kibontakozás.

A mult hét meghozta a minden oldalról annyira várt kibontakozást s így van remény, hogy a több mint kilencz hónap óta dühöngő áldatlan harcznak vége szakad s ismét hozzá lehet fogni a békés munkálkodáshoz, melyre az országnak oly nagy szüksége van.

Nagy elcsüggedést keltett annak idején azon leverő hír, hogy a király a kilenczes bizottság programját megreven visszautasította s még a legcélszerűbb engedményről sem akar hallani. Erre a hírre még azok is, kik állandóan hittek a békés megoldás lehetőségében, elvesztették minden reményüket és a legsötétebb szinben látták a jövőt.

A mult héten azonban fordulat történt a dologban. A tanácskozára meghívott államiértségek sikerült meggyőzni ő felségét a kilenczes bizottság programjában foglalt követelések jogos voltáról, s ő felsége azután csupán két pont módosítását óhajtotta a Tisza Istvánnak kellett ezeket a módosításokat a szabadelvűpárttal elfogadtatni, a mi nem járt nehézség nélkül, de utóvégre is sikerült és a mi fő, sikerült e mellett megóvni a szabadelvűpárt egységét is.

Nagy fáradtságba, erős küzdelmébe került ez Tisza Istvánnak, de fáradtsága nem volt hiába való, küzdelme nem volt meddő, mert eredményt ért el és ez az eredmény általában megnyugtató, különösen azért, mert a szabadelvűpártban nem törtévének szakadás, Tisza Istvánt az egész párt támogatni fogja egyfelől abban, hogy a programban foglalt becses vívmányokat minél rövidebb idő alatt megvalósíthassa, egyben pedig abban is, hogy az országot a már tlrhetelenné vált, sajnálatos helyzetből kivérelje.

Az eddig elért sikerben és eredményben része van a szabadelvűpárt

vezető férfainak, kik teljes jó indulással közreműködtek abban, hogy a kilenczes bizottság által megalkotott katonai programot elfogadják és a Tisza István módosításaival szemben felmerült aggóalmakat eloszlassák.

Az oroszlanrészes azonban a Széll Kálmán és az Apponyi Alberttől.

A szabadelvűpárt értekezletén Széll Kálmán Tisza miniszterségének szolgálataiba állott és a Tisza által kontemplált programot diadalhoz segítette. Apponyi Albert különösen abban volt munkás, hogy a pártban szakadás ne történjen. Utóbbi azonban fenntartotta magának a magyar nyelv érvényesítését tekintetében cselekvési szabadságát.

Igy minden elő van készítve arra nézve, hogy a békés kibontakozás a parlamentben is megkísértesse. Hogy az minő eredménnyel fog járni azt előre tudni nem lehet; de azon békés irányzatot tekintetbe véve, mely ma már az ellenzéki pártokban is mutatkozik, van reményesség arra, hogy a békés kibontakozás elő ezek sem fognak legyőzhetlen akadályokat gördíteni.

— Az új kormány. Tisza István gróf mult hó 31-én megjelent a király előtt és előterjesztést tett az egyes tárczák betöltését illetőleg. Ő felsége az előterjesztést legkegyelmesebben elfogadta. E szerint a miniszterium a következők fog megalakulni:

- Miniszterelnök:** Tisza István gróf.
Megtartja a belügyi tárczát is, és ideiglenesen veszi az ő felsége személye körüli miniszterium ügyeit is.
- Pénzügyminiszter:** Lukács László.
Igazságügyminiszter: Ploz Sándor.
Kereskedelmi miniszter: Hieronymi Károly.
Földmívelési miniszter: Tallian Béla.
Kultuszminiszter: Berzeviczy Albert.
Honvédelmi miniszter: Nyiry Sándor.
Horvát miniszter: Cséh Ervin.

A kinevezéseket a hivatalos lap keddi száma fogja publikálni.

— A kilenczes bizottság programja.

A kilenczes bizottság programja, amelyet a szabadelvűpárt minapi értekezletén terjesztettek elő a következő: Az országgyűlési szabadelvűpárt az évi szeptember hónap 28-án tartott értekezletéből egy kilencz tagu bizottságot küldött ki oly utasítással, hogy a katonai kérdésekre vonatkozó pártprogramtervezetet készítsen és ezt terjesztse a párt értekezletére. A kiküldött bizottság alábbiakban terjeszti javaslatát a tisztelt pártértekezlet elé: 1. A közös hadsereg jelvényei, amelyek ma alkalmazásban vannak, nem felelnek meg az ország közjogi állásának, ezért a jelvények kérdése közjogunknak megfelelően rendezendő. 2. A katonai büntető eljárás mielőbb terjesztessék az országgyűlés elé. — A szabélségre és nyilvánosságra alapított eljárásnál a magyar állam nyelve érvényesítendő. — Ennek módoszatit az előterjesztendő törvény lesz hivatva megállapítani. 3. A közös hadsereg szolgálati kötelezettség teljesítése körüli törvényes kedvezmények legfelsőbb fokú eldöntése kizárólag a honvédelmi miniszterre bízassék és a kedvezmények odaítélése lehetőleg méltányos alapokra fektetessék. 4. Régi törvényeinkben is ismételtelen kifejezett kívánsága és senki által kétségbe nem vont jogos igénye a magyar nemzetnek, valamint a harczképesség lehető fokozása szempontjából eminens érdeke a hadseregnek is, hogy a magyar csapatok magyar tisztekkel látassanak el és a nemzet fiai a hadsereg vezetőinél megfelelő mértékben érvényesüljenek. Szükségesnek látjuk említetni, hogy: a) az 1896. évi augusztus 11-én kelt legfelsőbb kézirat értelmében a nem magyar csapatoknál szolgáló magyar honos tisztek magyar csapatokhoz helyeztessenek át; b) a tisztképzés ügye akként fejlesztessék, hogy a magyar tisztek létszámában mutatózó hiány fedezése s a magyar csapatoknak magyar tisztekkel való ellátása állandóan biztosítottassék. E célból a magyar ifjak számára fenntartott megfelelő számú alapítványi helyek alkotása s amennyiben szükséges, az ország területén elhelyezett új képzőintézetek fölállításra, esetleg a honvédség képzőintézeinek további kiépítésre által; — annyi magyar ifjunak tiszté való kiképzése biztosítandó, hogy a magyar tisztek száma a hadsereg tisztkirányának minden ágazatában azt a mértéket érje el, mely a magyar honos legénység számárányának megfelelő. c) Ugyanabból a célból szükséges továbbá az is, hogy a közös hadseregnek az ország területén elhelyezett s lehetőleg magyar honos tisztek vezetésére alatt álló tisztképző intézetekben a tanterv akként módosítottassék, miszerint az intézetekben a tantárgyak jelentősegy részé-

nek tan- és vizsgálati nyelve a magyar legyen, legalább oly mértékben, hogy az ezekbe belépő magyar ifjak előmenetelét a tannyelv ne akadályozza s az ezekben kiképzett növendékek a magyar nyelvet teljesen birják, úgy hogy megfelelő átmeneti idő után magyar honosra nézve a magyar nyelv tudása a tisztí kinevezés kötelező alapföltétele legyen d) Az ország költségén fülállítandó magyar alapítványi helyek, az ország határain kívül csak azoknál az intézeteknél fognak adományoztatni, melyeknek megfelelő intézetek az ország területén nem léteznek. A mint pedig ilyen intézetek az ország területén fülállítatnak, a fülálló magyar alapítványi helyek ez intézetekben fognak átletetni. 5. A magyar csapatok összes hatóságai a magyar hatóságokkal magyarul levelezzenek. 6. Az 1868. évi XXX. törvénycikknek Horvát-Szlavon országokra vonatkozó rendelkezései nem érintetnek. 7. Számos és fontos kérdés a védőerő-törvény revíziója keretén belül lesz megfontolás alá voendő, ilyen mindenekelőtt a kéteves szolgálat, figyelemmel az ország pénzügyi helyzetére, — továbbá a békéletsszám törvényhozási megállapítása és a póttartalék kontingentálása, valamint az egyéves önkéntesek esetleges második szolgálati évének törlése vagy szabályozása. 8. A hadsereg vezér- és szolgálati nyelvére néző fennálló fennálló állapot 0 fül-ségének az 1867 ben elismert alkotmányos fejedelmi jogai alapján tartatott fenn. A miniszterium politikai fülölőssége — mint a korona minden tényére — erre is kiterjed és az országgyűlésnek törvényeszerű befolyása — mint minden alkotmányos jogra, — erre nézve is fennáll. Ezt az állapotot a törvényhozás, — korona és országgyűlés együtt, — megváltoztathatja. — A szabadelvűpárt az ország eme jogait hangsúlyozván, a vezér- és szolgálati nyelv kérdését programjába nem veszi föl, mert ezt a nemzet nagy érdekeit érintő fontos politikai okokból kívánatosnak nem tartja.

A kilenczes bizottság programja 4-ik pontjának c) alatti bekezdéséhez Tisza István a következő módosítást terjesztette el:

c) Ugyanabból a célból szükséges továbbá az is, hogy a közös hadseregnek az ország területén elhelyezett tisztiképző intézeteiben a tanterv akként módosítottassék, miszerint az intézetekben a tantárgyak jelentősegy részének tan- és vizsgálati nyelve a magyar legyen, legalább oly mértékben, hogy az ezekbe belépő magyar ifjak előmenetelét a tannyelv ne akadályozza s az ezekben kiképzett növendékek a magyar nyelvet teljesen birják.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCZÁJA.

Ki tanítsa a hit- és erkölcsant a népiskolákban?*)

Irtá és a „Csiki r. k. Tanítóegyesület” közgyűlésén felolvasta: Karacsony József

A tanító, az iskola annyit ér, a mennyit a neveléstani elméletéből, az egyház által elfogadott és az erkölcsiség tüzpróbáját kiállott elvekéből az emberi akaratra, a gyakorlati életre át képes vinni, lelkiileg élő embert tud adni a földi és jövőd életnek. Sem tanfőru, sem iskola ennél többet nem ér, ennél több becses nincsen. De ha ezt nem képes elérni, az iskola, az tanítót nem ér semmit.

A csiki tanítóegység, melynek nevelői érdemeit részint személyes meggyőződéséből, részint források útján ismerem visszamenőleg a multakra is, mindig tudta azt, hogy nevelni nem annyit teszem, mint az iskolában csak tanítani; nem annyit teszem, mint csak kiadni a rendeletet az erkölcsi éltre; nevelni nem annyit teszem, mint csak izmosítani a gyermek testét az élet fenntartás minden anyagi eszközével. Mert ha ezen három nevelői ténykedést egymástól elválasztják, mint az a képzetlen és hivatástalannak ezrei teszik, a nevelés utopiává, torzképpé vályed. Valamint annak a cselekedetnek sommi, a ki az egy Isten nevében keresztele, vagy külön-külön valamelyik isteni személy nevében; és valamint annak a hite semmi, a ki tudatosan a

három isteni személy közül valamelyiket elméjéből és szívéből kizárja: éppen így semmi az olyan tanítónak minden nevelői ténykedése, ki csak tanít, de nem vezéri a nevelendőt a gyakorlati erkölcsőségre; vagy a ki csak testben edz embert, de a más két fontos feladatát nem ismerővén, mellőzi.

A t. egyesület minden tagja előtt köztudomású dolog, hogy az iskoláknak egyetlen egy feladata volt és van a világon mindenütt: a nevelés. A nevelésnek szlntén egyetlen egy célja van: az ember tökéletesítése. A tökéletesítés vonatkozik a testre és lélekre; vonatkozik különösen a lélek két tehetőségére: az értelemre és akaratra; az értelemre a tudással, az akaratra a megismert erkölcsi jó véghezvitelével.

A test tökéletesítését a lélek tökéletesítésétől elválasztják sokan; lehet ezt látni a műveletlen családokban, a vad népeknél; de lehet ezt tapasztalni igen sok ur, nem mondom művelt családokban is. De a léleknek egyöntetű tökéletesítését a kiskorban, a népiskolában elválasztani nem szabad, és ha mégis megteszi a hibás rendszer, a lélek 2 tehetőségét az értelem és akarati 2 nevelőnek adja a kezébe, kik ellentétben állván egymással a képzés, műveltség különfélesége szerint ép, összhangzó munkát nem végezhetnek.

Az értelem tárgya az igazság. Az akarati a jószág. Ezek oly szoros összefüggésben állanak a nevelés korában, hogy mihelyt az értelem megismert egy-két vagy több igazságot, rögtön készség kell tenni az akarati is, hogy azt kivigye mindig. Ezen mely lélektani törvényből, ezen neveléstani tényből foly ki annak a

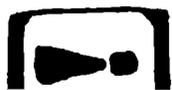
kérdésnek nem eldöntése, de alapos megfontolása: hogy vajjon ki tanítsa a hit- és erkölcsant a népiskolában, a hol osztálytanítás van, az-e, a ki a többi népiskolai tantárgyat tanítja, vagy különálló megbízott, pl. a plebánus vagy egyszerűval a pap.

Megjegyzem, félreértés elkerülése végett, hogy mielőtt ezt a kérdést felvetem, én csak a tisztán katolikus iskolákat tartom szem előtt, melyekben egy vallásu gyermekek járnak. Az ilyen iskolákra nézve teljes meggyőződéssel állítom fel a tételt: hogy a hit- és erkölcsant is tanítsa az a tanító, a ki a többi tantárgyat tanítja. Mi áll ennek utjában? Mik a nehézségek, miért nincs ez így, pedig — mint látni fogjuk — a felhozandó nyomos neveléstani érvekből, ennek így kellene lennie. Talán nincs meg a tanítóegységben a hit- és erkölcsantban való képzettség? Hogy más helyen megvan-e, ezért tűzbe nem teszem a kezemet; de a mellett, hogy a csiki tanítóegységben ez a szakképzettség megvan általánosságban, ezért jót állók és próba esetlén szégyent nem vallanék a csiki tanítóegység. Hiszen a székely tanító a hit- és erkölcsant elemeit a legedesebb anyatejével szítja magába, gyermekkorában a családi szentélyben az édes anya és atya csak ezen egy tudománygyal kezdti gyermeke tanítását, erkölcsi nevelését, ezért néha képes feloldozni a testi fejlesztés köteleit is. A család vallásos szelleme az ifjut végig kíséri a tanulói koron, sőt még azután is irányítja, néha — ha kiesnek medréből — a család nagyomános érzés ezer szálai vonják vissza. Négy elemi iskolája, négy középiskolája, négyévi tanítói tanfolyama, összesen 19 év vallási és erkölcsi nevelés a vallástanításra nem-

csak képessé teszi teszi a székely tanítót, hanem szakképessé is; főképen ha az újabb képzés rendszerét tekintjük, melyben bennfoglaltatik a tudás anyagának a gyermekkel való közlési módja: a hitoktatás módszertana. S mind ezt nemcsak elméletben kell elsajátítani, de itt a képzés ideje alatt az elméletet gyakorlatban be kell mutatni, a szabályokat alkalmazni kell ügyességet, jártasságot kell szerezni a hittani tananyag módszeres előadásával a gyakorlóiskolában több éven át.

Telát ezen szempontból semmi sem állja útját, hogy ne a tanító tanítsa a hit- és erkölcsant a népiskolában, mert szakképzettségét megadta a 12 évig tartó iskolai képzése és a több évig tartó családi nevelése. Sőt talán ha a tanító kezéből kivesszik a hittan és erkölcsant tanítását, — holott ő erre képesítve van — beáll a hanyatlás, a süllyedés. Elfeleli a legszükségesebb hittani igazságokat, elfeleli a pozitív erkölcsi törvényeket, erényeket s így az egyház a tanítóban elveszti a hívőt, elveszti a hitlirdetőt az iskolában, a családokban és a szerencsétlenül, visszason gondolkozó és élő társadalomban. — Elveszti a magyar nemzet a tanítóban az önértetes, az öntudatos néprevelőt. Mert a nemzetek történelme élő tanubizonyosság, hogy a vallástalan tanítók: akár hivatalból tanítók, akár csak dilettáns talakodók, felforgatják a nemzeti alapokat, megölik a nemzet életerejét hasonlóan a görög szofistákhoz, kik Homér és Pithágorás, Sokrates, Plató és Aristoteles minden nevelői áldozatát feldúlták és a görög nemzetet letaszították a gyalázatos erkölcsi és nemzeti halálba.

(Folyt. köv.)

A 8-ik pontban pedig a következő módosítást terjesztette elő:

8. A párt fönntartja azt az álláspontját, hogy a királynak jogában áll az egész hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadsereg vezér és szolgálati nyelvét az 1867. XII. törvénycsikk 11-ik szakaszában elismert alkotmányos fejedelmi jogai alapján meghatározni. A minisztérium stb.

A megyei gazdasági irányú felső népközpontok megszervezése.

Sokan azt tartják, hogy a gazdálkodó-csopán gyakorlati úton is meg lehet tanulni, ha valaki egy gyakorlati gazda mellé csatlakozva utasításait követi s eljárását elsajátítja. Mások szerint tisztán elméleti úton lehet a mezőgazdasággal megismerkedni, szakkönyvek olvasása és elméleti tanulmányok hallgatása által, avagy végül, ha a gyakorlati és elméleti ismeretek szerzésének összeköttetésével lesz valaki gazdává. Régi idők óta fogva vita tárgya, melyik út vezet biztosabb csúszóhoz. A tisztán gyakorlati úton nevelkedett gazdák körében nagy hajlandóság tapasztalható az elméleti tanulmányok szükségességének kétségbe vonására, viszont az elméletileg képzett gazdák némelyike, kivált a fiatalja nem ritkán becsmérlő azon gazdákat, kik tisztán gyakorlati úton lettek azokká. A mezőgazdasági szakoktatás feladata e két ellentétesnek látszó érdek kielégítése s oly hatékony előkészítés, mely azt eredményezi, hogy egyik a más rovására ne essék tiltóengedély, hanem karöltve, egymást támogatva, emeljék a gazdát az okosság legmagasabb fokára. Azoknak az iskoláknak azonban, melyekben a gazdaságot tanítják, oly szervezet és berendezés adása, mely mellett a tanuló egyelőre foku kiképzését nyerhetne egy a gyakorlatban, valamint az elméletben is, sok nehézséggel ütközve, mely nehézségek még fokozódnak, ha tanítókra vesződik, hogy azoknak, kik a gazdasági pályára készülnek nemcsak előkészítéské, hanem a jövőre irányzott törekvése is nagyon eltérő.

Kétséget nem szenved nevezetesen, hogy bár mindannyi a gazdálkodás terén működik, még is egészen más célja és törekvése van a kisgazdáknak, mint a közép és nagybirtokosnak, s ennek megfelelőleg eszközei megválasztása s tudásának terjedelme tekintetében szükségletei és igényei is eltérők. Ugyanez áll olyanokra nézve is, kik a gazdaság terén szolgálatban való alkalmazást s ezzel életpályát keresnek.

A tanuló iskolai előképztségének mértéke határozza tehát mindenk előtt arra nézve, mily célja tűzessék ki az oktatásnak és mily eszközök és módok alkalmazásának a kitűzött cél elérésére. De még a felállított kereten belül is sokféle változatban látnunk gazdasági szakiskolákat, melyekben az oktatás egyik ága sem mutathat fel oly nagy változatoságot, mint a mezőgazdasági szakoktatás szolgálatában álló intézmények, úgy, hogy a mezőgazdasági szakoktatás minden országban s ma már nálunk is a fennálló gazdasági viszonyokhoz alkalmazkodva más-más módon fejlődik, sőt sok országban elég hosszú mult dacára mostanig sem jutott végleges megállapodásra és több irányban még mindig a kísérletezés korszakát éli. Ennek okait keresve, azokat főleg abban találjuk fel, hogy a mezőgazdaság van általa külsőben ahoz képest a mint a birtokviszonyok változása s ezzel a mezőgazdasági szakoktatásnak is, ha rendelkezését teljesíteni kívánja, szükségképp lépést kell tartania.

A gazdasági szakiskolák eltérő jellegét még az a körülmény is nagymértékben elősegíti, hogy azok felállítói és fenntartói, vagy az azokra belyőzött gyakorló ténylegk részint magán személyek, hatóságok, társulatok, községek vagy a kormány voltak s így ezek a szervezés, berendezésnél is nem az egyöntetűséget keresték, hanem inkább a helyi jelleg volt a törekvés, illetve az jutott érvényre mindaddig.

Vármegyénk törvényhatóságát is az ez cél vezette néhány évtizeddel ezelőtt, midőn egy gazdasági irányú felsőnépközpont állított fel, hogy értelmes kisgazdákat neveltesse s ez által nálunk, hol a mezőgazdaság kevésbé fejlett s a gazdaságban szokásos eljárások okosságára hiányos, a föld szűkös jóvelmezőségét és a megélhetést elősegítse. Ha ez az intézet fennállása óta igen sok gáncsnak volt is kitéve s részint szervezeti, részint pedig a kisgazdáknak az ősi gazdálkodásból való szíves ragaszkodása, valamint a birtokviszonyok rendezetlensége miatt nem is feltehetőleg meg mindazon célok, melyeket egy ily irányú intézettől várni lehetett volna, mégis el kell ismernünk, hogy sok szegény székely gyermeknek nyújtott tovább tanulás után megéheztési módot különbözű alsóbbrendű pályákon s így fenntartása nem volt fölösleges.

És most arról van szó, hogy ezen iskola, mint a jelen szervezetében a czéljának nem mindenesen megfelelő intézmény megszűnjék és földművelés iskolává alakítsák át. Különbösen mióta Darányi Ignác állott a földművelési minisztérium élén mindinkább előtérbe tolt a gazdasági irányú felső népközpontok alábbi foku földművelés iskolákkal való helyettesítésének eszméje 2 éves tanfolyammal, melynek rendeltetésé kisgazdák, illetve leendő majoros gazdák és munkavezetők képzése, főleg gyakorlati és megfelelő terjedelmű elméleti irányban; — továbbá a földszéktarmelés, gyümölcsés tényleg-

tér, a házi ipar többféle ágának elsajátítása; az okosabb marhatenyésztés és a tejtermékeknek vaj és túró alakban szakszerű feldolgozása s jóvelmezőség tétele. — Az elméleti oktatás sulya ezekben az iskolákban a téli félévre esik. A nyári félév folyamában gyakran teljesen szünetel és csak alkalmilag, p. o. rossz időjárás esetén adatik, minthogy ezt az időt a gyakorlati oktatás foglalja le. — A teljesített munka arányában a tanulóknak mód nyílik, hogy munkabért szerezzenek, mely nekik a tanév végén kiszolgáltatják.

Az iskolát maga az állam saját költségen állítja fel, rendezi be és tartja fenn és szegényesre tanulóknak alapítványokat ad, melyek ingyenes ellátással járnak.

Egy ilyen iskolát szándékozván nevezett miniszter a megindított székely akció keretében a Székelyföldön felállítani, mindannak dacára, hogy csak nem rég volt a lapokban szó arról, hogy a földművelés iskola Háromszék megyében nyer elhelyezést, Darányi Ignác miniszter ur megfontolva azt, hogy az általa már a mult évben megemlélt és czéljának — saját nyilatkozata szerint — a jeleni szervezetében megemelt főiskolai gazdasági földművelési iskola lenne előnyösebben földművelés iskolává átalakítható, a mult hetén három szakközéget küldött ki vármegyénkbe értekezletre, vajjon meg tudja az intézőkörök véleményét, vajjon hajlandó-e a vármegye az ajánlat elfogadására s a gazdasági felső népközpont átalakítására, melyet a közoktatási miniszter amugy is rövid időn belül beazintetni szándékozott.

Epen ülésre készült a gazdasági egyesület igazgató választmánya a vármegyeház tanácskezébe a kértmányt, s midőn ott a miniszteri kiküldöttek, nevezetesen: Forster Kálmán miniszteri osztálytanácsos, Kuós Mihály a titkár és a Breznóbányán fennálló földművelés iskola elöljárója a minisztériumba beosztott csikszentimrei Székely Jenő volt igazgató megjelentek és az egyesületi, valamint a megyei iskolaszéki tagokból hevenyészett s Mikó Bálint főispán elöljáró megtartott szűkebbkörű értekezleten nevezett miniszteri osztálytanácsos előadván küldetését czélját, és Székely Jenő részletesen megmagyarázván az alküldött földművelés iskola rendeltetését és közgazdasági előnyeit, mely Csikvármegyére nézve kiszámíthatatlan haszonnal fog járni: hosszas eszmecsere után, melyben Becze Antal alispán, Mihály Ferenc főjegyző, Nagy Imre gazdasági iskolai igazgató, Antal József plebános és Ince Ignác s Tompos János birtokos gazdák is felszólalással közreműködtek, a földművelési miniszter jóakarata ajánlata közönséggel fogadtattat, azon esetre, ha a most fennálló intézet megszűntetésével nem csak a jelenlegi tanulóknak további sorsáról is megfelelőleg gondoskodva lesz, hanem mód nyílik arra, hogy az iskola jelenlegi tanulóit is megkezdett s a tereeni tanulmányokat befejezhessék; mire nézve a miniszter oszt. tanácsos szóbeli biztosítékot nyújtott.

Az értekezlet megállapodásáról felvett jegyzőkönyv egyik példánya a földművelési miniszternek a másik példánya végleges határozat hozatal végett a törvényhatóság bizottságának bemutatattani határozattal s ha a két faktor megegyezésre jut, a miniszternek egyenes czélja a szóban forgó iskolának még a jövő tanév megkezdésére való felállítására.

Halottak napján.

Memento mori!

Ez a gondolat fogja el szívünket e napon, a halál fájdalommal gondolata. Minden évben, legálább egyszer, halottak napján, megcsendül lelünkben e szózat: Meg kell halni!

Meghalunk mindnyájan, itt hagyjuk e szűk földi létet, eltávoznak egy oly hazába, s honnan nem jött vissza senki, s melyről csak a hit vigasztaló szavai után tudunk valamit, a többi csak sejtésem.

Sejtésem, komor gondolatok merülnek fel lelünkben s megjelenik lelki szemünk előtt a vég, a mely körültehetetlen leuget mindnyájunkra, s a mely oly sok drága lényt ragadott ki körünk ből, s megjelenik szemünkben a keserű emlékezés tanujele, a könny.

Kigyulad lelünkben az emlékezés fáklyája s méltó visszhangjaképp világot gyujtunk kedveseink felszított sírjára, s átjatos, busongó szívünk ből hű imakép száll fel a Teremtőhöz s oshajtás: „Uram irgalmazd neki.”

Valhányszor csak egy temetőt látunk, melyet bánatos szülők, keserű testvérek, vagy szokogó özvegy követ, miudanauszor eszünkbe jutnak elhunyt kedveseink s eszemünk ből könnyek árja indul meg. De sohasem tör fel szívünk ből az emlékezés rájuk oly elemenszerű erővel, mint e napon, halottak napján.

Mikor e hideg, borús őszi estén gondolatokba mélyedve, vagy imádságba merülve járunk a temető világos útjain, szépen felszított, kivilágított sírok között, csak ekkor s pillanatokban, midőn egy elhagyott sejkötől fel nem dicsített sírhoz érünk, jut eszünkbe legközelebbiből, csak ekkor eszedül meg lelünkben legélesebben e szózat: „Memento mori!”

Midőn a temető egy sírjánál, melyben talán legkedvesebbünk nyugszik, térdelve, imádkozva, hosszán hallunk a szomszéd síroktól egy egy elfojtott sókroggy hangja, vagy megüti füleinket az árva maradt gyermek kérésére esett síkolya, csak ekkor jut eszünkbe az írás eme szövege: „Porból lettél, porrá leszel!”

Busongó özvegy, keserű testvér, szülőjét vesztett bánatos árva, mind, mind kiharadokol e napon a temetőbe, lerónni a kegyelet adóját s elhunyottak iránt, kiharadokol, kimegy, mert hallja, kergeti lelkeket szakított érsése, hajtsa, őrzi a mulandóság érsete. Mert nincs, nem lehet oly kemény szívű ember a világon, kinek e napon eszébe ne jusna a mulandóság, aki ne érséne e napon, hogy „Ira pur és chomuvog muk.”

Bizonny por és hamu vagyunk! Nincs, nem lehet a jölletnek, a boldogságnak oly foka, a melyet meg ne keseríthetne, meg ne zavarhatna a körültehetetlen bíró, a halál. Igen, körültehetetlen, pontos, meg nem csalható, mert mikor ütött az óra, megjelenik a szó: „Órád ütött, készüél, jönnöd kell!” És meenedni kell bizonyára. Itt hagyva boldogságot, hirt, dicsőséget, vagyont, mert igazak a szolozsma e szavai:

„A gazdag és örös,
A lélek és a hős,
Meghal egyaránt.”

Meghalunk mindnyájan, miként meghaltak oly sokan, s látva a sora kegyetlenségét, mely ifjut, öreget, gazdagot és aszényt egyaránt elragad, nem eszünk-e kétségbe, nem szöglödnünk-e lsten ellen, hogy ez így van? Midőn ifjut látnunk kimulni élte virágjában, vagy család apát meghalni kis gyermekek kösül, kiknek ő volt egyedüli gyámola, nem eszünk-e kétségbe, nem kárhoztatjuk-e a Teremtőt, mert rendelte ezt így?

Nem, nem szabad kétségbe eszünk, nem szabad szöglödnünk, nem szabad kárhoztatnunk a Teremtőt, hiaz újból viszont látjuk őket, újból ölelhetjük kedveseinket majd a síron túl, ha eljön a Feltámadás.

Megnyugszunk, meg kell nyugodnunk, mert mióta a keresztre feszített, sírba zárt Megváltó feltámadott, hosszu évszázadokon keresztül a feltámadást igazolta minden nap, minden óra, minden pillanat. Mert hiaz ép üszel, ép e nap, halottak napja táján meghal, nyugalomba vonul a természet s tavasszal új ölethe ébred, feltámad. De mi is a halál? Megváltás, megegyezés a földi nyomortól, küzdelemtől, ut az örökké valóság felé, ut a feltámadáshoz.

S épen ezert e napon, midőn a mulandóság eszméje legerősebben jut kifejezésre keb lünkben, legjobban el vagyunk foglalva a mulandóság gondolatával, nem tünik fel oly bizsasztónak, oly rejtetősnek előtünk a halál, mert hiszau meg vagyunk írva: „Feltámadunk!”

Szobrot Kiss Ernőnek.

(Felhívás a magyar közönséghez.)

A magyar szabadságharc tizenhárom" hőse élni fog „mindörökké, míg az eszme ki nem hal a földön”... s hogy éljen, hogy az eszme fennmaradjon, helyes hol együtt és egyenként örökítenek meg emlékeit.

Mindnek van már emléke, csak a miénknek nincs! Annak, kit elsőben ítélnék el, kit kétszer ölnek meg...

Mi is megépítjük szobrát, a hol élt, a honnan kilindult ama hősi útra, mely a magyar gólgóthához vezetett, itt, a hol dicső tegevervények vannak nevéhez fűzve!

Itt építjük meg Nagybecskerek város közterén, hirdetőjél a magyar hegemoniának, a hősi vítezégsnek, a lángoló honszeretetsnek s a népek szabadságraítti lelkesedésnek... Itt építjük meg, hogy mindenki, a ki látja, okuljon, tanuljon, lelkesedjen s ha kell, rettegjen tőle! Ennek a szobornak megépítéséhez magunk szegények vagyunk! — A magyar haza lelkes polgáraihoz fordulunk azért, hogy bármily csekély adományukkal járuljanak hozzá.

Ó nemcsak a miénk, az egész hazáé volt. Az a lángoló honszeretlem az egész hazának, a haza minden fiának szót.

Hozzátok fordulunk különösen magyar hőlgyek, hozzátok, kiknek szent kötelességek a hazaszeretet ápolása... hozzátok, kiknek van érző szívetek is, lelkesedni tudó véretek is, bírdótok a szó hatalmát s van erélyetek akarni. Segítsétek nekünk! Szápanyaink a perlaszi híres hóst babérkoszorúval öveztek... mi utódok emeljük neki szobrát!

Egy hős szobra, melynek filléreit honleányok gyűjtik... Magyar nők segítsétek! — Hazafias tisztelettel kérünk mindenkit, minden bátóságot, hogy nemes törekvésünk elérésében bennünket adományával támogasson, ezen gyűjtést ismerőei körében terjessze.

Kérjük a hazafias sajtót, vegye szintén kezébe az ügyet, közölje felhívásunkat s vállalják el az áldozati fillérek gyűjtését és nyugtázását.

Kérjük hazánk ifjuságát, buzduljon fel a nagy hős emlékére a magaslatos eszmeért s jöjjen segítségünkre.

A begyűlt pénz kérik postautalványon alantírott pénztárnok nevére, míg a gyűjtő-ívet a „Kiss Ernő szobor-bizottság” címére Nagybecskerekre még azon esetben is visszaküldeni, ha a gyűjtés eredménytelen maradt.

A gyűjtő-ívek beküldésének határideje 1904. évi január hó 15.

Nagybecskereken, 1903. évi július hó 5.

Dr. Dellimanicz Lajosné, főtitkár, mint a szobor-bizottság elöljárója.

Hegedűs János, Alapítványi felügyelő, mint a szobor-bizottság titkára.

Steinert Géza, házigazda, mint a szobor-bizottság pénztárnoka.

Tanító gyűlés.

A csiki róm. kath. Tanító-egyesület felcsiki főköre az őszi rendes gyűlést Gyimesközéplokon tartotta meg 1903. évi október 20-án.

A gyűlésen úgy a tanítószög, mint a kerületi papság, főtisztelendő Murányi Kálmán kerületi főesperessel az élén, majdnem teljes számban jelen volt. Részt vett a gyűlésünkön Karácsony József tanítóképzési igazgató, a csiki róm. kath. tanító-egyesület elöljárója. — Mint vendégek: Minier Albert, Benedek Ágoston Emke, Értés János Állami, Urzika János gör. kath., Jánosi János és Kovács Mózes községi tanítók, Szabó János, Antal István, ifj. Antal János, idősb. Antal János és Tankó János községi előjárók voltak jelen.

A gyűlést megelőzőleg a nagyszámban megjelent tagok, vendégek és iskolás gyermekek szent misét hallgattak. Szent misé után a tagok két csoportra oszolva a Sata Mihály és Nagy Tamás gyakorlati tanításait hallgatták meg, mely alkalommal Sata Mihály a II. osztályban a beszéd-értelem gyakorlatok alapján a jubot, Nagy Tamás pedig az V. osztályban a természetrajzból a szarvasmarhát ismertette. Gyakorlati tanítások végével a tanuló haza hódáttatván kezdetét vette a gyűlés, melyet Ráduly Benjámin elnök lendületes beszéddel nyitott meg.

A gyűlés Murányi Kálmán kerületi főesperes indítványára elöljárók a szépen kidolgozott megnyitólásért elismerő jegyzőkönyvi közzétételre szavazott, egyben pedig főkérté hogy a „Csiki Lapok” és a „Köznevelődés” című lapokban tegye közzé, hogy így alkalom szolgáltatassék a tanügyi iránt érdeklődők és meg nem jelent tagoknak is a megnyitó beszédéről tudomást szerezzék.

Ezután a mult gyűlés jegyzőkönyve olvastattat fel, a mely minden pontjában helyesnek találtatván, hitelesített. Főlovasást tartott Györfal András csicsói tanító. Főlovasásának a tárgya volt: „Az alkohol és az iskola”. A mindenkit leköti, időszerdé s tanulószög felolvasásért, főlovasónak a gyűlés közönséget mondott és felkérte főlovasásának a lapokban való közzétételére. Balló Veronika dancfalvi tanító szavalt: A nővér című költeményt, Inczedy Lászlótlól. A jól megválasztott és érsékes előadott szavaltatát a kisaszozonyt a gyűlés tapsviharral jutalmazta, egyben pedig elnök indítványára jegyzőkönyvi elismerésben részesítette.

Most Xántus Elek tanítóképzési gyakorlati iskolai tanító tartott szabad méhérszeti előadást egy félóra hosszúság. Teljes ismeret és sok tanulásot magában foglaló szép előadása, melyen a méhek teleteltesését és a betegségek elkerülését, mindvégig leköti a hallgatóság figyelmét. A gyűlés megélemezte az előadót és jegyzőkönyvileg is közönséget mondott a tanulásos előadásáért.

Mintán a jövő gyűlés helyéül Csikcsicsó kijelöltetett és a gyűlés tárgysorozata megállapítottat, a gyakorlati tanítások bíráltat elzárt ülésen. Mindkét tanítást sikerültnek mondták ki.

A tantermeknek a paedagógia kívánalmainak megfelelő csinos és minden tekintetben pártatlan berendezésért a bírálóik igen nagy ismeréssel szóltak, ugyszintén a tanköteless gyermekeknek a pontos iskolába jártatásáért is az előjáróságnak elismerés fejezteték ki.

Mintán a tárgysorozat kimerítettet, elnök a tagoknak a megjelenés és a komoly részvétért, mit e gyűlés alatt tanúsítottak közönséget mondott s a vendégeknek is a meleg érdeklődésért közönséget tolmácsolta, a gyűlést délután 1/2 órakor bezárta.

A közönsé után az esti vonattal a tagok nagyrésze leutazott Gyimesre, hogy másnap a határszéli végülómást és a határkapukat a ugyszintén Románia legközelebbi községét megtekintessék. 21-én a szolgabíró által kiállított uti igazolvány előmutatása mellett testületileg le is mentünk Palánka nevű román községbe, hol megtekintettük a vasuti állomást, postahivatalt és az ottani állami iskolát. — Minket tanítókat különösen az iskola felzerelése ípett meg, azonban, minthogy az ottani tanító magyarul egy szót sem tudott beszélni, csak tolmács által tudtunk tőle egyes dolgokról tudomást szereznünk. A tanterem egyszerűen van berendezve, meglepő, hogy három kis fia a magyar nyelvet leg-tisztább kiejtésrel beszélték. — A gyalog tett jó hosszú ut után visszatértünk a gyimesi végülómásra, honnan a déli vonattal mindnyájau haza utaztunk állomás helyülkire tapasztalatokba és ismeretekben meggazdagodva.

Pályosy Géza.

Őszi állatdíjazások.

Csikvármegye gazdasági egyesülete — mint vármegyeyi mezőgazdasági bizottság — földművelési miniszter ur ó maga segítségével a szokásos őszi állatdíjazásokat folyó évi október hó 26-ától 29-éig a már közölt program szerint tartotta meg.

A bizottság tagjai mind négy helyen voltak: Licki Károly állattenyésztési kor. m. kir. felügyelő, mint az állam kiküldötte és Kertész István a gazdasági egyesület kiküldötte. Ezen kívül az illetékes járási főszolgabírák, mint a járási mezőgazdasági bizottságok elöljárói, a járási m. kir. állatorvosok, mint szakelődök és a járási mezőgazdasági bizottságokból kiküldött 2-4 tag.

A bírálatok szigorú pontossággal hajtottak végre és épen ez okozta ezt is, hogy a kitűzött díjak egy része nem volt kiosztható.

Díjazára felhajtott: Kászonalitizen 28 drb. borjas tehén, 27 drb. 1-3 éves űszó és 5 drb. 1-3 éves bika borjú.

Ezek közül a borjas tehének és űszók között, az űszák díjak, a bikák között csak a második díj volt kiosztható.

Kiosztatták összesen 175 korona állami díj Ezen kívül az állattenyésztési ker. m. kir. felügyelőség részéről apaállatok jó gondozásáért kiadott 18 korona jutalom.

Csikrákoson október hó 27-én felhajtott 30 drb. borjas tehén és 43 drb. 1-3 éves űszóborjú. Itt kiosztott összesen 105 korona állami és 76 korona egyesületi díj; az apaállatok gondozásáért megfelelő jutalom.

Gyergyószentmiklóson 1903. október hó 27-én felhajtott összesen 250 darab állat. Kiosztatták összesen 185 korona egyesületi díj és apaállatok gondozásáért megfelelő jutalom.

Gyergyóhollóban 1903. október hó 29-én felhajtott összesen 250 darab mokány és különféle korcs borjas tehén, űszó és bika borjú. Kiosztott összesen 80 korona állami és 45 korona egyesületi díj.

A majdnem egy évtized óta kezdeményezett állatdíjazások jóra való kigazdálkását követő évről évre nagyobb meg nagyobb tért hódítanak s hogy a kitűzött cél meg mindes ideig nem értek el, annak oka különben abban a körülményben keresendő, hogy némely arra hivatott közegek a helyett, hogy az ilyen törekvésüket kötelesség szerűleg előmozdítanák, egyik másik tehetet miatt azok elé inkább akadályokat gördítenek.

KÜLÖNFÉLÉK.

Tisztai kinevezések. Wetter Lajos, Tomesko Gyula és Deugely István honvéd hadapród tisztbetegetek ű Felébe a király, hadnagyká neveste ki. Gratulálunk.

Jegyző választás. A nagykassán, közelebből megürült körjegyzői állásra három pályázóval szemben Balagy Lajost, városunk derek jegyzőjét választották meg közfelkiáltással. Gratulálunk.

Tanító és tanítónő kinevezések. A vallás és űzköztartási miniszter Molnár Károly, Ferenci József, Molnárné Sallier Ida és Barabás Róza okleveles tanítókat, illetve tanító-nőket a gyergyóremetei állami elemi népiskolához rendes tanítókká, illetőleg tanítónőkké nevezte ki.

Deák Ferenc ünnepély. Csikvármegye törvényhatósági közgyűlése határozata alapján Deák Ferenc születésének századik évfordulója alkalmából folyó évi november hava 8-án, Csikszereében a vármegyei hárszoborban Deák-ünnepély rendeztetik a következő műsorral: Délután 9 órakor istentisztelet a róm. kath. és ev. ref. templomokban, 10 és fél órakor a vármegyei hárszoborban: 1. Himnusz, Erkel Ferencztől; elődaja a csiksomlyói főgimnázium ifjúságának énekára. 2. Előki megnyitó; tartja Fejér Antal dr., országyűlési képviselő. 3. Nemzeti zászló; Hubertől; elődaja a főgimnázium ifjúságának férfikara. 4. Ünnepi beszéd; tartja dr. Nagy Béni ügyvéd. 5. Fohász; Hubertől; elődaja a csiksomlyói tanítóképző intézet ifjúsága. 6. Alkalmi óda; aszavaja Csizsér Imre vármegyei aljegyző. 7. Szózat; Egrossy Benitől; elődaja a főgimnázium és tanítóképző ifjúsága; vezető Rieszner Ödön főgimnáziumi tanár. A nagy szabásúnak és fényesnek ígérkedő ünnepélyre felhívjuk olvasóink figyelmét.

Iskolai ünnepély. A csiksomlyói róm. kath. főgimnáziumban a lapunk múlt számában már jelzett műsorral az intézet védőszentjének Szent Imre m. kir. hercegnek tiszteltetésére h. hó 5-én d. e. 9 órakor a nagy templomban, s asztután a gimnázium helyiségében iskolai ünnepély rendeztetik, melyre annál is inkább felhívjuk közönségünk figyelmét, mert külön meghívók nem bocsátotnak ki a s igazgatóság ezen az uton hívja meg az érdeklődőket.

Halottak emlékeztése. A katolikus egyház által a halottak emlékeztetésére ünnepé avatott Miúdenszentek napján este megkondultak a haragok templomainknál, jelezve a kegyelet ünnepét, melyen az elhaltak iránti megemlékezés évenként meghatározott módon ismétlődni. Virágkoszorúk hullottak a sírokra, gyertyák, mécesek gyultak fel a komor hantokon, fényűk sok bánatos aszemből hulló könnyecskékre vetvéu világot, miket a támasztól megfosztott űvegycok, árva arozár az elhagyatottság és nyomorúság érzete sajtolt ki. Városunkban folyó hó 1-én már a kora reggeli órákban kezdtek dálni teni a sírokat. Délután nagy község tartozkodott a temetőben, s megindultan hallgatta az egyes elrok előtt elmondott „Liberá”-t. Este a sírokat fényesen kivilágították. A helybeli elö zenekar néhány elhalt zenés sírjánál szomorú dalokat néltazott. A nagy számú község, mely az egész temetőt ellepte, 8 óra felé kezdett szétáulani.

Honvédek esküje. A helyben állomáozó m. kir. honvéd zászlaljhoz most elő isben bevonult pórtartalékok folyó hó 1-én, ussz vasárnap d. e. 9 órakor tették le az űnepélyes katonai esküt a honvéd lakanya udvarán. Előzőleg a tisztek vesztése alatt az egész zászlalj a helybeli róm. kath. templomba vonult, ahol Szigethy Gyula űnnepele esztelműt s utána egyházi beasodót tartott. Istentisztelet után történt meg az esküvői szertartás a aszkás formáságok között.

A helybeli tiszolt egyesület újja alakítása érdekében Kovács János polgármester helyettes a következő felhívást bocsátotta ki:

Miathogy a csikszereadi önkényes (öszkötő) egyesület már évek óta nem működik s így az a nemes cél, melynek érdekében ezen egyesület megalakult, ugy szólnán szem elől tévesztett, hátor vagyunk, nehogy a további nemlördődésé miatt ezen egyesület végkép feloszoljon, felkérni a csikszereadi önkényes tiszolt-egyesület régi alapító, pártoló, működő és tiszteletbeli tagjait, valamint egyttal minden ügybzgő s nagykorú polgárát Csikszereada városnak, hogy folyó évi november hó 22-én (vasárnap) d. u. 2 órakor a városbáza nagy-teremben tartandó értekezletre minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek. Csikszereadán, 1903. évi október hó 12-én. Kovács János polgármester h.

Jótekonyság. Egy párját ritkító jó tőteményt hoznak e téren is a nyilvánosság elé. Tessék pedig est azon jelesd örömmel, hogy a nagy jötevő iránt ezáltal is halánkat kimutassuk, de főleg azért, hogy láthassák miszerint a mai rideg űszó világban is vannak, kik filléreiket a esent, nemes eselt eszolgált közügy oltására helyese kamatoztítják az emberiség és haladás nagy érdekében. E nagy jötevő Bolchover Jakab, pláne német sju brailli lakó és kerekedő, ki nyári itt tartózkodását aszal tette nevezetessé, hogy alig hallva a tusnádfürdői iskola tengelétől; annak segélyezésére nagyjelkűen 100 koronát adományozott. Isten fizesse! Eljenek köve- tő! Tusnádfürdő, 1903. nov. 1. Az iskola gondnokaság.

Szinielőadásal egybekötött tánc-estély. Folyó hó 7-én este 7 óratól kezdődőleg Csikszépvisen, a Deák György vendéglőjében szinielőadásal egybekötött tánc-estély rendeztetik, mely alkalommal aszínrekerül az „Utolsó kenet” című népszínmű és „Bucu Eszteről” című darab, melyeknek szerepei a legjobb ke- zekben vannak s így nagyon élvezetes estélyre van kilátás. Felhívjuk rá olvasóink figyelmét.

Gyászrovat. A fiatal anygala lefordított falkijával jelent meg a múlt hét utolsó napjaiban egy a csiksomlyói főgimnázium 6-od osztályos, szépműnyekre jogosított tanulójának korága felett, hogy kiszakítottan egy viruló életet azok sorából, kik a szűköl és saját ma- gók irányában tartozó kötelességeket szemük előtt szokták hordozni. Kovács Andrásnak hív- ták a jó tanuló és példás magaviseletű fút, a ki mult csütörtökön a szeredai közokházban elhalálozott s a kit a sora mostohaasága miatt székegy vérei közül Verebesből Romániába Bukarestbe települt hasonvevő édes apja, hogy fajának megmentésére s hazájának hasznos polgárává nevelhesse, elhagyott szülőföldjén ki vánt a tudományok csarnokába bevezettetni. A kiváló szorgalom fú éppen most részestettett volt őszitődjában, a mi édes apjának is nagy könnyebbségére volt, de a szegény fúnál csak nem rég nagy foku belső vérzés állott be, mi miatt kórháza kellett szállítatni, hol az orvosi tudomány sem volt képes a viruló életet meg- menteni. Gyönyörű temetése volt a korán el- hszűt fiatal embernek szombaton délután. Az egész főgimnáziumi ifjúság és tanári testület megjelent koporsójánál, melyre osztálytársai szép koszort helyeztek. Meghalt teemet az ifjúság sorfalai között kettős koporsóban szállí- tották Szeredából Somlyóra ki, hol a Kismolyói hegyteteyén lévő Szalvátor kápolna mellett lombos fák által környezett szép dombon belyezték időközönként az intézetből elhai számos sorososa közé. A megboldogultól osz- tálytársai nevében Balint Vilmos tanuló társa vett megható szavakban búcsút.

Ugyancsak Csiksomlyóiról szállították kettős koporsóban a delnei, Szent Jánosról nevezett anyatemplom sírkertjébe a helyezték örök nyugalomba pénteken delnei K u n a József birtokos és 1848/1849 beli nyugalmazott honvéd tizedest, a ki 88 évet élt a kiben Xántus Elek somlyói gyakorló iskolai tanítóné édes apját gyászolja.

Dávid Mihály, helybeli lakos folyó hó 1-én az éjjeli órákban elhalálozott. Temetése e hó 3-án délelőtt történt nagy részvét mellett.

A kikötés eltörlése a katonaságnál. Egy a közös hadsereg rendeleti közlönyében foglalt legmagasabb elhatározás szerint e hó 1 től fogva megszüntetik a katonáknak vét- ség elkövetése esetén kikötése és gubabkötése, mely a humanitásunk eddig is szegényfoltja volt. Nevezett bntetéseknak más módon való végrehajtására szabályokat állapítottak meg, melyek szerint különösen kötelességgé tétetik, hogy a bntetés végrehajtása ne történehessék az egészéget veszélyeztető módon.

Felakasztotta magát. Jakab József csikszegődi lakos, a mult szombaton kiment az erdőre fát készíteni. Munkaközben szomorú gondolatokkal foglalkozhatott, mert egyszer csak abba hagyta a munkát és egy közele fe jő ma- gasan fekvő ágára felakasztotta magát. Mikor észarvettek, a teste már egészen ki volt hülve.

Kalapot ssememre vágom kezdetű szép dalt, melyet legelőször Budapestben a néhai jó Szigligeti bácsi „Szökött Katona” című népszámművében lehetett hallani, most minden este nagy számú férfi és női község halgatja a H-lywig G. János nemzeti vendéglő- jében, a hol egy kitűnően szerkesztett Gram- fon nem csak azt, hanem más, szebbnél szebb darabokat is a legnagyobb élethűséggel reprodukál a község előtt.

Óvás tisztességtelen versenytől. Mint minden hírneves cégnek, a világhírű Singer Co. varrógép cégnek is sokat kell a versenyyel küzdenie, a mely a nevezett cég hírnevét a „Singer” név kizsákmányolásával

igyekezik tisztességtelen uton kibaszni. Ezen tényre szembe forduló jelentőséggel bír, hogy rövidesen ezelt a m. kir. kereskedelmi miniszter ur a nevezett cég által „javított Singer-varrógépek” hirdetésé végett egy verseny- czég ellen folyamatba tett iparkihágási ügyben ezt a hirdetést és ezt a jelölést megengedhet- lennek és büntetendőknek jelentette ki, mert nem a Singer Co. gyárából eredő gértmányoknak illeté megjelölése a Singer Co. által forgalomba hozott eredeti Singer-varrógépek hírneve és forgalmának kárt okozhat. A vevőközönségnek azonban ez az eset ismét óvással szolgálhat az ilyen tisztességtelen ajánlásokkal szembeni való állásfoglalásra. Mindenki, a ki eredeti Singer-varrógépet óhajt venni, győződjék meg tehát saját érdekében és vásárolja azt a Singer Co. egyik üzletében, a milyen majdnem minden na- gyobb városban van.

Böndölet. A bérmentesítés nélkül, vagy elégtelen bérmentesítéssel postára adott levélpostai küldemények portószegeinek lerová- sására kiadott portójegyek tárgyában. A rend- szeres értékelés érdekében és hogy a közön- ség a levélpostai küldemények után a kézbesi- tés alkalmával fizetendő postadíjak (portósze- gek) iránt mindenkor kellőleg tájékozva legyen, elhatároztam, hogy a kir. posta (és távirda) hivatalok, a bérmentesítés nélkül, vagy elégte- len bérmentesítéssel postára adott levélpostai küldemények (levelek, levelezőlapok, nyom- tatványok, kereszkötésű küldemények, áru- minták és üzleti papírok) után beszedendő portószegeket folyó évi november hó 1-től kezdve portójegyekben röjják le, illetve a portó- szegeknek megfelelő értékű portójegyeket ra- gaszszanak föl magára a bérmentesítetlen, vagy elégtelenül bérmentesített levélpostai küldé- menyre. E czéhből 1, 2, 5, 6, 10, 12, 20, 50 fillér és 1 korona értékű portójegyeket bocsá- tottam ki. Ezek a portójegyek tipografiai nyom- másban, vízjeggyel ellátott vékony, fehérpapi- ron és enyvezett hátaderezszel, fűzőld színű képnymással és fekete színű értékszámokkal 26 milliméter széles és 22 milliméter magas, csipkézelt szélű alakban vannak kiállítva. A vízjegy rajza a papíroz-ivekben egymásba fo- nodó köröket ábrázol, azok közepén a magyar korona képével. A portójegyek 23 milliméter széles és 19 1/2 milliméter magas képe egy vo- nallal határolt fekvő hosszszegszöget ábrázol, közepén tojásdad vonal által határolt felhár- mzóval. A négyzög és a tojásdad alaku mező közötti részt magyaros jellegű ékítményes és szalagdíszítmények töltik ki, melyekből a kép- telen részén a „Magyar kir. posta” alsó részén pedig a „Fillér” szavak leher alapon a kép- zöld színében tünek elő. A tojásdad alaku mezőbe az értékszámok testes arab számjegyek- kel fekete szízen vannak belenyomva. A portó- jegyeket postai küldemények bérmentesítésére felhasználni nem lehet és azok kizárólag a pos- tai belkezelésben, a beszedett levélportószegek lerovására és elszámolására szolgálhatnak. Ezeket tehát a község részére elárusítani, vagy a községtől fizetéképen, postai díjak lerovására vagy becsesrelésre elfogadni, a posta (és távirda) hivatalnak szigorúan tilos. Folyó évi november hó 1-től kezdve, a községek csakis azon portó- szegzek beszedésére tekintse a posta (és tá- virda) hivatalokat illetve a kézbesítő levélhor- dokat feljogosítottakkak, a melyek bérmentesi- tetlen, vagy elégtelenül bérmentesített fentebb említett levélpostai küldeményekre fóragasztott megfelelő portójeggyel vannak kiróva; az ily jegyek nélkül követelt portó megfizetését pedig tagadja meg és a levél borítékát (a küldemény burkolatát, kereaztszalagját) küldje be bérmen- tesítetlen levélben bármely posta- és távirda- igazgatósághoz. Budapest, 1903. szeptember 25-én. A miniszter megbízásából: Nádor s. k., pt. főigazgató.

Jótekonyság. Egy párját ritkító jó tőteményt hoznak e téren is a nyilvánosság elé. Tessék pedig est azon jelesd örömmel, hogy a nagy jötevő iránt ezáltal is halánkat kimutassuk, de főleg azért, hogy láthassák miszerint a mai rideg űszó világban is vannak, kik filléreiket a esent, nemes eselt eszolgált közügy oltására helyese kamatoztítják az emberiség és haladás nagy érdekében. E nagy jötevő Bolchover Jakab, pláne német sju brailli lakó és kerekedő, ki nyári itt tartózkodását aszal tette nevezetessé, hogy alig hallva a tusnádfürdői iskola tengelétől; annak segélyezésére nagyjelkűen 100 koronát adományozott. Isten fizesse! Eljenek köve- tő! Tusnádfürdő, 1903. nov. 1. Az iskola gondnokaság.

Szinielőadásal egybekötött tánc-estély. Folyó hó 7-én este 7 óratól kezdődőleg Csikszépvisen, a Deák György vendéglőjében szinielőadásal egybekötött tánc-estély rendeztetik, mely alkalommal aszínrekerül az „Utolsó kenet” című népszínmű és „Bucu Eszteről” című darab, melyeknek szerepei a legjobb ke- zekben vannak s így nagyon élvezetes estélyre van kilátás. Felhívjuk rá olvasóink figyelmét.

Laptulajdosos: GYÖRGYJAKAB ÖRÖKÖSE. KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL. A magyar királyi államvasutak igazgató- ságától a következő levelet kaptuk: A „Csiki Lapok” tek. szerkesztőségének Csikszereada. Becses lapjának folyó évi 42. számában „Kegyetlen passió” címmel jelent meg; az erra- adandó válaszunknak kérünk becses lapjának megfelelő rovatában helyet adni. A Csikszereada állomás közelében, vonat által történt tehén elgázolás tárgyában, a viz- gálat — mint ily esetekben rendszeren — meg- tartatott; azonban a mozdonyismélyzet hibá- nak nem találtatott, még pedig azon okból nem, mivel az elgázolt állat tilos helyen a vasúttöl- tés oldalán tartózkodott, ahol a mozdony dü- börgésétől és fűtyölésétől megriasztva, követ- lenül a mozdony előtt ugrott fel a pályára; s dacára, hogy a mozdonyvezető azonnal meg- tetette az intézkedést a megállásra, a rövid tá- volság miatt a vonat megállítható nem volt, s így a mozdony egy kerekpárjával átment az állaton. Ehhez képest a kérdésben forgó esetben egyedül hibás az állat tulajdonosa, mivel jász- gát felügyelő nélkül, tilos helyen legelni en- gedte, ami által a közlekedés biztonságát ve- szélyeztette. Kolozsvár, 1903. október hó 29-én. Az üzletvezetés: Schandl.

NYILTTÉL.) Alulírt ezennel kijelentem, hogy én Hajdu János csiktaploczai lakost teljesen jog- talanul becsületében megsértettem s ezért tőle a nyilvánosság előtt bocsánatot kértem, s 6 ne- kem meg is bocsátott, mit itt mindketten sajtá- kezű aláírásunkkal igazolunk. Csikszereada, 1903. október 29-én. Szász András, bádogos. Hajdu János, közműves.

Értesítés! Tisztelettel értesítem a nagydérmű közön- séget, miszerint a folyó hó november 3-án este a „Kosuth” szállodába rendezett „Hegedű- párbajt” Ráduly Béni Árpád primással az este azért nem tarthattam meg, mert tudomásom nél- küül hirdette plakátokon a párbajt; annál inkább nem tarthattam meg, mert az este a „Tisai Kaszinóba” kellett zenélnem, hová napokkal előbb lottem megfogadva; mit ő megtudta. Tudta, hogy amugyse mehetek el, hirdette aszap este a „Hegedű párbajt”. Azonban folyó hó 9-én este a párbajt megtartani hajlandó vagyok, s akkor meglátjuk: ki a legény a csárdában. Csikszereada, 1903. november 3.

Misi Miska, és zeneakara. *) A helyen megjelenő közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

773/1903. végrb. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbíróaság 1903. évi Sp. I. 248/6. számú végzése követ- keztében Dr. Eröss Vilmos ügyvéd által képviselt id. Kánya József csikdelnei javára Csáki Albert és társai csikszépvízi lakosok ellen 39 korona s jár. erejéig 1903. évi augusztus hó 27-én foganatossított kilégítési végrehajtás ut- ján lefoglalt és 729 kor. 60 fillérre becsült kő- vetkező ingóságok u. m.: I. Csáki Albertnél tehének, borjúk, deszka, ruza, széna stb. II. Csáki Eleknel ruza, széna és szekér nyilvános árve- résen eladatnak.

Mely árverésnek csikszereadi kir. járás- bíróság 1903. évi V. 876/2. számú végzése foly- tán 39 kor. tőkekövetelés, ennek 1903. évi ápr- ilis hó 1-6 napjától járó 6%, kamatai és ed- dig összesen 28 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Csikszépvízen leendő eszkö- zítésére 1903. évi december hó 20-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivat- nak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében kész- pénzfizetés mellett a legutóbbet ígérőnek, szük- ség esetén, becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielé- gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereadán, 1903. évi október hó 29-ik napján.

Abrahám Márton, kir. bírósági végrehajtó.

784/1903. végrh. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. § a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a csikszereadi kir. járásbíróaság 1903. évi Sp. I. 405. számú végzése következtében Dr. Nagy Béni ügyvéd által képviselt Barcsai Dénes csikszereadi javára Caedó Domokos és neje csik- taploczai lakosok ellen 536 kor. 31 fill. a jár. erejéig 1903. évi augusztus hó 22-én foganatossit- tott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 782 kor. becsült következő ingóságok u. m. háziturok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek csikszereadi kir. járásbíró- ság 1903. évi V. 903/2. számú végzése folytán 536 kor. 31 fill. tőkekövetelés 500 korona után 1904. július 20 től 8% kamatai 36 kor. 31 fill. a ennek 1903. évi június hó 24. napjától járó 5% kamatai, váltódíj és eddig összesen 72 korona 48 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig végrehajtást szenvedők lakásán Csiktap- loczán leendő eszközlésére 1903. évi novem- ber hó 6-ik napjának délutáni 2 órája határidő- ül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett, a legübb- bet ígérőnek, szükéeg esetén, becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglalták s azokra kielé- gítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. § értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszereadán, 1903. évi október hó 19-ik napján.

ABRAHÁM MÁRTON, kir. bírósági végrehajtó.

1139.—903.

Arverési hirdetés.

Alattirt község előjárósága közhirre teszi, hogy a Csikeseicó község határában folyó hó 13-án felfogott 1 drb 3 éves jegynélküli, kékszörű tehén, mint guzdlátlan jószág, Csikeseicó községhezánál 1903 évi november hó 20-án d. e. 10 órakor nyilvános árverésen eladatik.

A község előjárósága:
Csikeseicson, 1903. évi október 30.

GYÓRFI FERENCZ,
bíró.

tán 106 kor. 26 fillér tőkekövetelés, ennek 1903. évi január hó 17-dik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 61 kor. 14 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csikszépvizen a községhezánál leendő eszközésére 1903. évi november hó 20-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 180. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén, becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Csikszeredán. 1903. október hó 29-ik napján.

Ábrahám Márton,
Lir. bír. végrehajtó.

CZELL FRIGYES ÉS FIAI

boragykereskedés Medgyesen.

Fióküzletek: BRASSÓBAN s KOLOZSVÁRT.

Eredeti

ERDÉLYI HEGYI BOROK

legjobb beszerzési forrása

palaczkokban és hordókban.

Erdélyrészi képviselő:

Jakab Gyula ur

Gyergyószentmiklóson.

!! Takarékos háziasszonyokhoz !!

Ruháikat bármely divat szerint is minden nagyobb fáradság nélkül saját maguk készíthetik meg a beállítható **női derek szabókészülék** segítségével anélkül; hogy szabásmintát kellene használni. A készülék minden testalkathoz szabályozható. — Egy készülék ára utánvétel mellett **3 korona**. Minden művelt államban törvényesen védve és szabadalmazva. **Ügynökök kerestetnek.**

GUNCHELBAUER ANTAL, Sopron.

Felette fontos

minden mezőgazdára, marhatulajdonosra, juh, sertéstenyésztőre és minden kizdára nézve.

„Mi képen hizlalom fel gyorsan sertéseimet?” „Mi által lesz marhám gyorsan piaczképes?” „Mivel gyorsíthatom az ökörhizlalást?” „Mi által érhetem el teheneimmél és kecskéimmél a tejhozam javítását és gyarapítását?” „Mi által gyorsítom növendékmarháim felnövesét?” „Mit alkalmazzak, hogy jószágom egészséges legyen?”

Ez csak az által érhető el, ha a takarmány vagy ital mellé az itt látható védjeggyel ellátott, törvényesen védett, sokoldaluan kipróbált s a legmagasabb kiutúntésekben részesített

Regensburgi „É T V Á G Y” takarmányfűszer

vegyítették. A költsége ennek igen csekély és duvan visszatérül. Kap- ható minden nevezetes kereskedésben, vagy egyenest a cégénél:

MEISE LAJOS

mezőgazdasági készítmények gyára Szászsebes.

Tájékoztatók, füzetek és utasítás ingyen szétküldve. Raktárak minden olyan községben, hol még eddig niúcsenek, felállítatnak, mire nézve szíveskedjék egyenest a fenti céghez fordulni.

CSIKSZENTIMRE községben és határában 230 hold területű birtok az 1904. január 1 től kezdődő egymásután következő 6 évre haszonbérbe adandó. A feltételekről értekezhetni **Szacsavay Imre,** kir. j.-bíróval Csikszeredában.

822—1903. végül. szám.

Árverési hirdetés.

Alult bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirre teszi, hogy a Csikszeredai kir. marhatulajdonos 1903. évi Sp. I. 17/3. számu végzése következtében Dr. Csiky József csikszeredai lakos javára Csikszépviz község ellen 106 kor. 26 fillér s jár. erejéig 1903. augusztus hó 27-én fogantatott kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 800 koronára becsült következő ingóságok u. m.: tűzi fecskendő, fertőtlenítő gép és Wertheim-szekerény nyilvános árverésen eladnak.

Mely árverésnek csikszeredai kir. járásbíróság 1903. évi V. 917 2. számu végzése foly-

Gyomorhajban szenvedőknek!

Mindazoknak, kik akár megbűlés, akár a gyomor felterhelése, akár pedig hiányos, nehezen emészthető, igen meleg, vagy igen hideg ételek élvezése, vagy pedig rendetlen életmód által maguknak valamely gyomorhaj, nevezetesen:

Gyomorhurutot, gyomorgörcsöt, gyomorcsikarást, nehéz emésztést, elnyálkásodást

szereztek, egy kitűnő báziszer ajánlatuk, melynek kiváló hatása már sok év óta ki van próbálva. — Ez nem más, mint az

Ullrich Rubert-féle FÜSZERESBOR

Ez a fűszeres bor a legkiválóbban gyógyhatásának talált növényekből és a legkitűnőbb jó borból készítették, erősíti és táplálja az ember emésztőszervezetét, elhárítja az emésztési zavarokat és az egészséges ver újra képesere kiválólag hat.

A fentnevezett Fűszeresbornak kellő időben való használata által a gyomorhajok már csirájukban megsemmisítenek. Tehát senkinek sem kell képedelmeskedni, hogy azt kellő időben használja. A krónikus gyomorhajnál fellépő jelenségek, melynek a főfajás, felbőfögések, mellégés, puffadás, hányással egybekötött emelygés, még ha olyan hevesek lépnek is fel, a bornak nehányszori élvezete után azonnal elenyésznek.

Székdugulás és annak kellő melten következményei, mint a szorulas kolikus fájdalma, szívdobogás, álmatlanság, valamint a vértululások a májban, lépben és a verőczer rendszerben (aranyeres bántalmak) a Fűszeresbor által igen gyorsan elhárítatnak. — A fűszeresbor megszünteti a nehéz emésztést és könnyű székélése által az alkalmatlan anyagokat a gyomorból és belekből eltávolítja.

A sovány és halvány kinézés, vérhiány, elerőtlenedés

nagyrészen a rossz emésztésnek, hiányos vérképződésnek és a máj beteges állapotának a következményei. Az étvágytalanság az ideges elerőtlenedés és lehangoltság, továbbá a gyakori fejfájások, az álmatlan éjszakák lassanként végkép kimerítik az embert. — A fűszeresbor az elgyengült életérőnek új impulzust ad. — A fűszeresbor fokozza az étvágyat, előmozdítja az emésztést és táplálkozást, kormányozza az anyagcserét, gyorsítja a vérképződést, lecsillapítja a felingerelt idegeket és egészen új életkedvet teremt. — Mindezeket számos elismerés és hálaírat bizonyítja.

A fűszeresbor palaczkokban 1 lrt 50 kréit és 2 lrtét a következő gyógyszertárakban kapható: Csikszereda, Csikszépviz, Csikszentmiklós, Karczalva, Kápolnás-Olahalu, Homoród, Dálya, Bögöz, Daróc, Zombor, Barót, Telegdi-bacon, Tusnád, Bánkfalva, Csikszentgyörgy, Sósmező, Gyergyószentmiklós, Gyergyóábrány, Gyergyóalfalu, Gyergyótölgyes, Gyergyóújfalva, Csikszentmárton, Kászón, Parajd, Siklód, Korond, Etéd, Farkaslaka, Szekenykeresztúr, Érked Felek, Szászkeresztúr, Kacza, Kéhalom, Ugra, A-Rákás, Bodok, Miklósvár, N.-Ajta, Bölön, Zalán, Csernátón, Bereczk, Zabola, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely s így tovább Magyarországon és Ausztria minden nagyobb és kisebb helyiségeiben levő gyógyszerházakban.

Csikszeredai gyógyszerházból Fűszeresbor eredeti minőségben három és háromnál több palaczkkal megrendelésre küldetik Ausztria—Magyarország valamennyi helyiségebe.

Utánzásoktól őrizkedni kell!

15—32

Világosan

ULLRICH HUBERT-féle Fűszeresbort kell kérni!!!

Kiváló szerencse Töröknél!

Felülmulhatatlanul

kedvez főarudánknek a szerencse. Rövid idő alatt 12 millió korona nyemreménynél többet fizettünk nagyrabcsült vevőinknek; csak a legutóbbi 5 hónapban a

3 legnagyobb nyeremény és pedig:

- a 605.000 koronás nagy jutalmat az 57080. számu sorsjegyre,
- a 100.000 " főnyereményt a 74366. " "
- a 90.000 " " a 109780 " "

és ezeken kívül még egyéb sok nagy nyereményt.

Ajánljuk eméltfogva, hogy a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt. A most következő m. kir. szabadalm. 13. osztálysorsjátékban újból

110.000 sorsjegyre 55.000 pénznyeremény jut és összesen egy hatalmas összeget,

14 millió 459.000 koronát sorsolunk ki rövid 5 hónap alatt.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben **1.000.000 korona.**

Továbbá 1 jutalom **600.000**, 1 nyeremény **400.000**, 1 á **200.000**, 2 á **100.000**, 1 á **90.000**, 2 á **80.000**, 1 á **70.000**, 2 á **60.000**, 1 á **50.000**, 1 á **40.000**, 5 á **30.000**, 3 á **25.000**, 8 á **20.000**, 8 á **15.000**, 36 á **10.000** korona és még sok egyéb: összesen **55.000** nyeremény és jutalom **14.459.000** korona összegben.

Az I-ső osztályu sorsjegyek tervezerti árai:

- 1 s eredeti sorsjegy frt—75 vagy kor. 1.50; 1, eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—
- 1 " " " 3.— " " 6.—; 1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket er. sorsjegyekere kérünk

folyó évi november hó 19-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután a húzás e napon kezdődik.

Török A. és Társa

bankháza BUDAPEST. — Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főarudánk osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: **Teréz-kört 46 a** I. fiók: **Váczi-kört 4 a**. II. fiók: **Muzeum-kört 11 a**. III fiók: **Erzsébet-kört 54 a**.

Rendelőlevelé levágandó **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA** bankháza Budapest.

Kérek részemre I. osztályu m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni. 5--6

Az összeget kor. összegben } utánvételemi kérem } postautalvánnyal küldöm } mellettelem bankjegyekben (bélyegekben) } A nem letszó törleendő.

Fontos cím: